

Årsrapport 2023

Regional handlingsplan suicidprevention

Innehållsförteckning

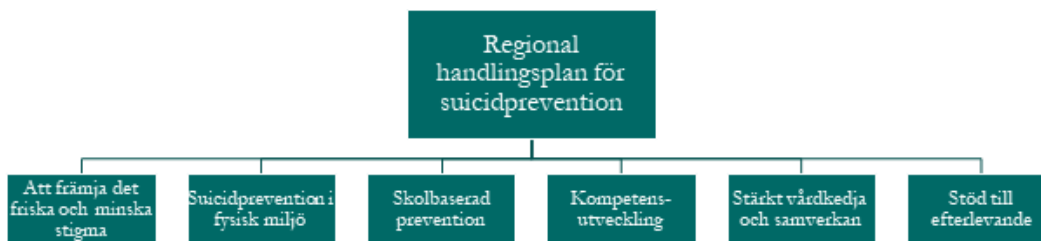
1. Inledning	1
2. Att främja det friska och minska stigma	2
3. Suicidprevention i fysisk miljö	3
4. Skolbaserad prevention	4
5. Kompetensutveckling	5
6. Stärkt vårdkedja och samverkan	6
7. Stöd till efterlevande	7
8. Preliminärt planerade aktiviteter 2024	8

1. Inledning

Under våren 2022 beslutades om en förändring av tjänsten som regional suicidpreventionsansvarig, där tidigare tjänst omfattande 100% tjänstgöring i uppdraget delades upp på två tjänster omfattande 50% suicidpreventionsansvarig och 50% klinisk tjänstgöring. 2023 är det första året då båda tjänsterna varit tillsatta, en inom Närsjukvården Hallands kvalitets- och utvecklingsavdelning och en inom Psykiatri Hallands öppenvård.

I samband med att båda tjänsterna tillsattes har det varit stort fokus på behovsanalys, förankring av uppdraget i Region Hallands verksamheter, samt att utveckla fungerande arbetssätt för det gemensamma uppdraget. I behovsanalys och förankring har ingått deltagande i flera regionala ledningsgrupper, liksom politiska sammanhang och forum för kunskapsstyrning.

Etablerade forum för samverkan kring suicidpreventionsfrågor har varit fortsatt aktiva under 2023 och ansvariga har deltagit i såväl regionalt processteam (RPT) med Västra Götalandsregionen (VGR) och nationellt nätverk för regionala suicidpreventionsansvariga sammankallat av Folkhälsomyndigheten. Utifrån uppkomna behov har de regionala suicidpreventionsansvariga även deltagit i upprättandet av ett nätverk tillsammans med regionala ansvariga från Region Skåne, Kalmar, Kronoberg och Blekinge.

2. Att främja det friska och minska stigma

Mål:

- Att minska påverkbara skillnader i hälsa genom främjande och förutsättningsskapande insatser.
- Att stärka arbetet med att minska stigma och sprida kunskap om psykisk ohälsa och suicid till medborgare, civilsamhälle och näringsliv.

Indikatorer:

- Det hälsofrämjande arbetet följs i befolkningsinriktade enkäter på övergripande nivå.

Regionala suicidpreventionssamordnare har påbörjat omvärldsbevakning avseende området digitala medier och psykisk hälsa som grund för vidare samråd med Region Hallands hälso- och sjukvårdsstrateg inom psykisk hälsa.

Kungsbacka kommun har haft flera aktiviteter inom ett specifikt område som kommunen valt att kalla ”Trygg digital uppväxt”. Syftet är att säkerställa att barn och unga i kommunen ska kunna ta del av digitaliseringen på ett så säkert och tryggt sätt som möjligt. För andra året i rad har kommunen erbjudit alla kommunens vårdnadshavare med barn som fyller nio år en bok ur den brottsförebyggande bokserien Nollan och nätet. Tillsammans med boken har familjerna bland annat fått information utmaningar med internet och tips för samtal om ämnet. I samband med utskicket erbjöds en föreläsning om brott på nätet med författaren till Nollan och nätet. I november genomförde Kungsbacka kommun en uppmärksamhetsvecka med namn ”Uppdrag trygghet” som syftade till kunskapsökande moment och att öppna upp för samtal om ungas liv på internet. I Kungsbacka har det även genomförts en satsning på utbildning för personal i bemötandet av HBTQI+-personer.

Varbergs kommun har genomfört föreläsning med Charlie Eriksson från Aldrig Ensam, riktad till allmänheten. Inför sommaren skickade Varbergs kommun ut information om vart invånare kunde vända sig vid dåligt mående, bland annat information och kontaktuppgifter till polis och ungdomsmottagning.

Falkenbergs kommun har anordnat föreläsning med Örjan Grudén, utifrån hans erfarenhet som anhörig och efterlevande.

Laholms kommun har under hösten anordnat webbsändning med Livsviktiga Snack, främst för de föräldrar som har barn i åldern nio till tolv år. Efter webbsändningen erbjöds även en uppföljande diskussion. I november anordnades en konferens om barn och ungas psykiska hälsa med fokus på suicidprevention. 160 personer från Region Halland, privata aktörer, Länsstyrelsen, de halländska kommunerna och civilsamhället deltog.

3. Suicidprevention i fysisk miljö

Mål:

- Att alla kommuner har ett känt arbetssätt för att förebygga suicid i fysisk miljö.

Indikator:

- Antal kommuner som har ett känt arbetssätt för att förebygga suicid i fysisk miljö.

Regionala suicidpreventionssamordnare har påbörjat översyn av Region Hallands förebyggande arbete inom fysisk miljö, bland annat genom kontakt med psykiatrins lokalsamordnare.

Det har anordnats uppföljande workshops om suicidprevention i fysisk miljö i Varbergs kommun, liksom workshops i både Falkenberg och Laholm. Kommunerna som anordnat workshops har även tillsett att andra kommuner bjudits in.

Hylte kommun har genomfört trygghetsvandringar för att kartlägga riskplatser i samhället. Samhällsbyggnadsförvaltningen i Hylte planerar för att ta in suicidprevention i sociala konsekvensanalyser vid förändringar i den fysiska miljön och Räddningstjänsten arbetar med att identifiera riskplatser utifrån specifika händelser.

4. Skolbaserad prevention

Mål:

- Att skolbaserade suicidpreventiva program eller insatser implementeras.

Indikatorer:

- Andel skolor som implementerat skolbaserade preventionsprogram.

Regionala suicidpreventionssamordnare har i samband med kommunnätverkets möte bjudit in representanter från Skolverket för samråd.

Kungsbacka kommun har infört Youth Aware of Mental Health (YAM) på samtliga skolor i årskurs åtta. Även i Halmstad kommun används YAM, där insatsen startats i årskurs åtta. I Laholm övervägs införande av YAM, eventuellt i samarbete med Hylte kommun. Dock har inget beslut fattats ännu.

Kungsbacka har deltagit som pilotskola i Suicid Zeros ”Livsviktiga snack skolan”. Detta för att hitta metoder för att arbeta med suicidprevention tidigare än i årskurs åtta. I Kungsbackas skolor används fortsatt materialet ”Stör Döden”.

Laholm kommun arbetar med ”Börja prata”, ett utvecklingsarbete i årskurs fem om stigman och tabun.

I Hylte kommun förs samtal kring psykisk ohälsa med elever både via elevhälsan och inom ramarna för ämnet idrott och hälsa. Hylte kommun har även startat enheten ”Närvaroteamet” som arbetar med elever som har problematisk frånvaro.

5. Kompetensutveckling

Mål:

- Att det finns en regional struktur för kompetensutveckling.
- Att medarbetare erbjuds kompetensutveckling i enlighet med planen.

Indikatorer:

- Andel medarbetare som erbjuds kompetensutveckling i enlighet med planen.

I Region Halland är Suicidprevention i Svensk sjukvård (SPiSS) fortsatt tillgängligt för all personal via Kompetensportalen. Regional suicidpreventionssamordnare har även föreläst på undersköterskornas basmånader vid tre tillfällen under året. Akut omhändertagande av suicidal person (AOSP) löper på som fortbildningsinsats inom ambulans och 1177. Studiecirkel med Psyk E-bas som grund används fortsatt inom specialistpsykiatri. Inom barn- och ungdomspsykiatri sker kompetensutveckling på området med stöd i ”Deplyftet”.

Kungsbacka kommun använder ”Psyisk Livräddning” (via Suicidprevention i Väst), ”Våga fråga” (via Suicide Zero) samt ”Stör döden” (via Mind).

I Varbergs kommun har samordnare för psykisk hälsa utbildat personal i bemötande av äldre med psykisk ohälsa.

Falkenbergs kommun har utbildat fem instruktörer i ”Första hjälpen till psykisk hälsa” (Mental Health First Aid).

Halmstads kommun använder Psyk E-bas inom Socialförvaltningen där man satt ihop upplägg med två filmer och efterföljande samtal i grupp. Det erbjuds fördjupning för vissa grupper, med olika inriktningar såsom exempelvis missbruk. MHFA har använts för personal i skolan och AOSP används i Räddningstjänsten.

Laholms kommun har genomfört kompetensökande insatser genom MHFA, ”Våga fråga” och ”Stör döden”.

6. Stärkt vårdkedja och samverkan

Mål:

- att stärka samverkan mellan kommun, närsjukvård och psykiatri genom lokala samverkansforum.
- att skapa gemensamt arbetssätt för bedömning, informationsöverföring och vårdövergångar av suicidnära personer, till exempel genom regional riktlinje eller sammanhållet vårdförlopp.
- att stärka samverkan mellan larmcentral, räddningstjänst, polis, och ambulans i suicidrelaterade ärenden genom att en gemensam handbok tas fram.

Indikatorer:

- Lämpliga indikatorer får utgå från de arbetssätt som tas fram.

Arbetet med regionala processbeskrivningar, för vuxna som genomfört suicidförsök samt vuxna med bedömd förhöjd risk för suicid, har fortlöpt under hela 2023. Med processbeskrivningen följer även arbetet med en regional rutin för handläggning och samordning för samtliga vårdnivåer. Synpunktsrunda har genomförts under hösten och processteamet har även gått igenom alla inkomna synpunkter. Arbetet befinner sig vid slutet av året i slutfasen.

Specialistpsykiatrin fastställde i juni en ny vårdriktlinje med mer heltäckande innehåll för både öppen- och heldygnsvård, samt förtydligade tidsramar och stöd för bedömning och handläggning inom förvaltningen.

Handboken ”Regional handbok – prehospital akutpsykiatri” är i stort sett färdigställd, endast språkgranskning kvarstår. Handboken är framtagen i samarbete mellan ADH – ambulanssjukvården, 1177 vårdguiden på telefon samt psykiatrins heldygnsvård. Handboken kommer att vara till nytta även för närsjukvården, kommunerna och övriga verksamheter i regionen.

7. Stöd till efterlevande

Mål:

- Att en struktur för efterlevandestöd tas fram i samverkan mellan psykiatri, närsjukvård och andra berörda aktörer.
- Att tillgängliggöra information till efterlevande om de stödmöjligheter som finns i vården, hos kommuner och civilsamhälle.

Indikator:

- Antalet efterlevande som tagit emot stöd via primärvård eller specialistpsykiatri.
- Antal utdelade exemplar av broschyren ”Till dig som förlorat en närstående i suicid” inom regionala verksamheter.

Broschyr till stöd för efterlevande har spridits både fysiskt och digitalt till verksamheter i samtliga halländska kommuner, vårdenheter inom Region Halland samt Sjukhuskyrkan och bårhusen.

Samråd med SPES (Suicidprevention och efterlevandestöd) har genomförts om möjligheten att ingå idéburet offentligt partnerskap (IOP) i syfte att stärka stödet för efterlevande i Halland.

Förarbete för inrättandet av specifikt nätverk med fokus på efterlevandestöd har genomförts.

Kungsbacka kommun samarbetar med den lokala föreningen Änglaföräldrar i ett nätverk där även SPES och Svenska Kyrkan ingår. Nätverket arrangerar gemensamt två aktiviteter per år.

8. Preliminärt planerade aktiviteter 2024

Under 2023 genomfördes enskilda möten med flera ledningsgrupper i Region Halland. Utöver detta användes en riktad enkät för att nå ut till Närsjukvården. Resultatet av detta resulterade i åtta särskilda inriktningar för arbetet under 2024.

De behov som framkommit, men inte prioriterats för 2024, sparas för framtida arbete.

1. Rutin och processbeskrivningar suicidprevention vuxna.

Innefattar i korthet att färdigställa och fastställa rutin och processbeskrivningar. Därefter implementering.

2. Skapa ett nätverk för efterlevandestöd.

Etablera ett nytt nätverk med särskilt fokus på efterlevande, med representation från aktörer inom området, såsom brukar-/närståendeorganisationer, Svenska Kyrkan, kommunala och regionala verksamheter.

3. Tillgängliggöra rutiner och riktlinjer samt länkar till information.

Tillse att vårdgrannar har tillgång till rutiner och riktlinjer som är relevanta för en sammanhållen vårdkedja.

Tillse att korrekt information finns tillgänglig för andra aktörer och privatpersoner på t.ex. 1177.

4. Kompetensutveckling.

Samordna och stödja riktade insatser på olika vårdnivåer för att kunna möta de krav på kompetens som framgår av kommande regional rutin.

5. Samverkan.

Stödja utveckling av samverkansformer både inom regionen och med andra aktörer (t.ex. skola, socialtjänst).

6. Sammanhållen journalföring.

Frågan gäller tillgång hos ambulanspersonal till journaler från andra verksamheter i akuta ärenden. Undersöks vidare i nationella sammanhang.

7. Idéburet offentligt partnerskap/samarbetsavtal.

Fortsätta undersöka möjligheten att teckna avtal med ideella organisationer, för bland annat minskad stigmatisering.

8. Digitala medier och psykisk ohälsa.

Omvärldsbevakning i samråd med regionens strategier inom området psykisk hälsa. Riktade insatser utefter detta.

